

שבעת ימים פרק ראשון יומא

יב אמר מ"ד מהל' בולח
מקדש הבה יו טו טז:

תוס' ישנים

סיפא איצטריך ליה אלא שחמור ממנו בו'. פרק אלו דברים
בפסחים (דף טז). פריך מהכא אלימנא לטומאתם האי
טומאת ז' כתיב ביה והאי טומאת ז' כתיב ביה אלא לאו למחנות
ומדסיפא למחנות רישא נמי למחנות מידי איריא הא כדאיתא והא
כדאיתא וגמגמו סס התוס' אמאי
משני דזוחק ומוקי רישא וסיפא
בצרי טעמי לישני כי הכא לעולם
לטומאתן וסיפא איצטריך ליה ונראה
לי לתרץ דהיא שנייה דהתם נחמא
ליה לתרץ טפי דהיא גופא איצטריך
מלומר דסיפא איצטריך ליה ותנא
רישא משנה שאינה זריכה משום סיפא
והכא לא מני לשנויי כי התם דמסיפא
גופא פריך ואיצטריך לשנויי שנייה
דחיקא אי נמי נ"ל דהתם נמי לא
מני לשנויי כי הכא דהא דמסקינן הכא
ביום ורב שימי מנהרדעא סבירא ליה
דבועל נדה כדה לטובל זלינה
ומעיקרא פריך ליה מצרייתא בועל
נדה כטמא מת מאי לאו לטבילתו לא
לטומאתו וסיפא איצטריך ליה והדר
איתובא מצרייתא דתינא כדדיא בועל
נדה וטמא מת שנייה דהתם ליה ויהי
לא הוה מני לשנויי התם לטומאתו
דהא על כרחך בועל נדה כטמא מת
נמי לטבילתו כדמסקינן הכא והשמי
מאי טעמא הוי כטמא מת לטבילתו
אלא ש"מ דכדה הוי לכל מאי דכתיב
כדיא אכל לנמי דלא רביניה קרא
יש לנו לדמותו לטמא מת מסבירא
משום דהוי טומאת מגע כמותו וא"כ
היה למחנות ואע"ג דמעיקרא כי
אמר למאי אי הוה קשה ליה אלא האי טומאת ז' כתיב ביה בו' וסיפא איצטריך ליה אכתי הוה פריך ליה והא על כרחך בועל נדה בו' תימא לי דטמא מת נמי חמור מבוועל נדה שטעון הזאה ג' וז' ומטמא כלי מתכות לעשותם אז הטומאה כיוצא זו כדמתן גריס מסכת האלות ג' טמאין צמת כלים צמת ואדם צללים טמאים טומאת ז' וכו' ושמיא כסיפא דצרייתא חשיב נמי להני חומרי דטמא מת מבוועל נדה: **שמימא משכב ומושב בטומאה קלה**. כלן חור בו רש"י ממנה פירש בפרק אלו דברים בפסחים (דף טז): אהא דקאמר התם ארבעה ז' חמור ממורע שכן עושה משכב ומושב וכו' משמע דמורע אינו עושה משכב ומושב והקשה מדאמר צורת כהנים וגי' את כל שערו פרט לצית הסתרים ודין הוא נאמר תגלחת זימי ספרו ונאמר תגלחת זימי גמרו מה תגלחת האמורה זימי ספרו פרט לצית הסתרים אף תגלחת האמורה זימי גמרו פרט לצית הסתרים ומקשה אם הקל זימי ספרו שאין מטמא ומושב ואין מטמא זימה נקל זימי גמרו שטמא משכב ומושב כו' ומירץ רש"י וגם ר"ת דהיא דאלו דברים דמשמע דז עושה משכב ומושב ולא מורע היינו לטמא אדם ובגדים והיא דת"כ מיירי לטומאה קלה לטמא אובלין ומשקין דלתי בקו' כדאיתא צריס פרק דס הנדה (מה דף טז): ומה ז' שאין מטמא זימה עושה משכב ומושב אכן המנוגעת ומורע שטמאים זימה אינו דין שיעשו משכב ומושב וממיעוטא דהז' ולא אכן המנוגעת ממעט התם מטומאה חמורה והכי נמי נמעט מורע גופיה מההוא קרא מטומאה חמורה וכלן פירש"י עושה משכב ומושב ולא כשאר משכב ומושב שטמא אדם וכלים כגון חזב והמורע וכו' וההוא דאלו דברים מוקי לה בצמורע זימי ספרו וכדמשמע בת"כ שאין עושה משכב ומושב ועוד האריכו צו התוס' באלו דברים (דף טז): וכלן לא שייך ולי הוקשה על מה שפי' התוס' דמורע ואכן המנוגעת אמו בקו' מוז לטומאה קלה והיי' אמו האיכא למיפרך מה לז' שעושה משכב ומושב לטומאה חמורה תאמר דהני ומיהו הא לא קשה דאיכא למימר בועל נדה יוכיח מיהו אכתי איכא למיפרך מה להז' שהוה שבהן שטמא כלי חרס בהיסט דאין בועל נדה מטמא כלי חרס בהיסט כמו שהוכיח שם ר"י מדאמר פרק צנות כותים (מה דף טז). מה היא מטמאה כלי חרס אף הוא מטמא כלי חרס ומדנקט כלי חרס שאין מטמא מגבו ש"מ בהיסט קאמר אלא נ"ל דטומאה חמורה נמעטיה מהז' וטומאה קלה מטמא בהיקשא דהז' את ז' לזכר ולנקבה ודרשינן בפרק צנות כותים (שם דף טז): לזכר לרבות מורע למיעוטו וכו' ואיתקש מורע לז' גמור ומן הדין הוה לן למימר דאיתקש לז' אפילו לטומאה חמורה אלא דתתא מיעוטא דהז' ומעטיה ונוקי מיעוטא לטומאה חמורה והיקשא לטומאה קלה: **אמר רב תחליפא משמיה דרבא וזאת אומרת שומאה הותרה היא בציבור**. תימא דצוחים ר"פ כל הפסולים (דף טז). קאמר מכלל דמרייהו סבירא להו פ"י אצ"י ורבא טומאה דחיה היא ז' ציבור ומירץ ר"י דהא דקאמר רבא הכא טומאה היתר היא זאת אומרת וליה לא ס"ל דס"ל ז' (כרז דאמר בצמון טומאה דחיה היא ול"ז דאין אנו צריכין לומר דלא ס"ל כסתם ממניתיין אלא היא דהתם לענין פסח איירי דקאי אמאי דקאמר עולא זימה צריכה ופריך ליה ממורע שחל שמיני שלו להיות צערב הפסח וראה קרי אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש צו כרת וידחה עשה שאין צו כרת ואי אמרת זימה צריכה במקצת שמה זימה אידי ואידי עשה שיש צו כרת הוא א"ל מטונך הואיל והותר לזרעו הותר לקריי אמר רב יוסף ש"מ דקסבר עולא רובן זיני ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן א"ל אצ"י מי דמי טומאה אישתראי זימה לא אישתראי וכו' דילמא הכי קאמר מר רובן טמאי מתים וכו' ואכתי לא דמי מורע היתירא הוא טומאה דחיה היא להא אידחאי להא לא אידחאי א"ל רבא ארבעה איפכא מסתברא וכו' וכיון דהתם לענין פסח איירי איכא למימר נהי דפסח כיון דלתי בצמורע חשיב קרבן ציבור ז' ודחה את השבת ואת הטומאה מ"מ כיון דלאו כל ישראל מייתו חד פסח בשותפות מהדרין אטוהרין אפילו למ"ד טומאה היתר היא בקרבן ציבור גמור הבא בשותפות וכן משמע לקמן בצמון (דף טז). דלילו של אהרן אע"ג דזימנא קביעא ליה דמי את השבת ואת הטומאה קרבן ציבור מכל מקום כיון דקרבן יחיד הוא מהדרין אטוהרין לכולי עלמא לא כ"ש דתיחא טפי הא דלאצטריך למידק התם מכלל דמרייהו סבירא להו טומאה דחיה דמאי נפקא מינה צההוא דיקוה אלא משום דרבא סבירא ליה הכא טומאה היתר היא איצטריך למידק התם דאפילו הכי מודה הוא בפסח וס"מ דשנייה דשניין הכא ציומא בצמון איליים בזילוי של אהרן דאפילו למ"ד היתר הוא בקרבן יחיד כמו אילו של אהרן ופסח אע"ג דזימנא קביע להו ודחו שבת וטומאה מודה הוא דמהדרין אטוהר: פריס

סיפא איצטריך ליה אלא שחמור ממנו בו'. פרק אלו דברים
בפסחים (דף טז). פריך מהכא אלימנא לטומאתם האי
טומאת ז' כתיב ביה והאי טומאת ז' כתיב ביה אלא לאו למחנות
ומדסיפא למחנות רישא נמי למחנות מידי איריא הא כדאיתא והא
כדאיתא וגמגמו סס התוס' אמאי
משני דזוחק ומוקי רישא וסיפא
בצרי טעמי לישני כי הכא לעולם
לטומאתן וסיפא איצטריך ליה ונראה
לי לתרץ דהיא שנייה דהתם נחמא
ליה לתרץ טפי דהיא גופא איצטריך
מלומר דסיפא איצטריך ליה ותנא
רישא משנה שאינה זריכה משום סיפא
והכא לא מני לשנויי כי התם דמסיפא
גופא פריך ואיצטריך לשנויי שנייה
דחיקא אי נמי נ"ל דהתם נמי לא
מני לשנויי כי הכא דהא דמסקינן הכא
ביום ורב שימי מנהרדעא סבירא ליה
דבועל נדה כדה לטובל זלינה
ומעיקרא פריך ליה מצרייתא בועל
נדה כטמא מת מאי לאו לטבילתו לא
לטומאתו וסיפא איצטריך ליה והדר
איתובא מצרייתא דתינא כדדיא בועל
נדה וטמא מת שנייה דהתם ליה ויהי
לא הוה מני לשנויי התם לטומאתו
דהא על כרחך בועל נדה כטמא מת
נמי לטבילתו כדמסקינן הכא והשמי
מאי טעמא הוי כטמא מת לטבילתו
אלא ש"מ דכדה הוי לכל מאי דכתיב
כדיא אכל לנמי דלא רביניה קרא
יש לנו לדמותו לטמא מת מסבירא
משום דהוי טומאת מגע כמותו וא"כ
היה למחנות ואע"ג דמעיקרא כי
אמר למאי אי הוה קשה ליה אלא האי טומאת ז' כתיב ביה בו' וסיפא איצטריך ליה אכתי הוה פריך ליה והא על כרחך בועל נדה בו' תימא לי דטמא מת נמי חמור מבוועל נדה שטעון הזאה ג' וז' ומטמא כלי מתכות לעשותם אז הטומאה כיוצא זו כדמתן גריס מסכת האלות ג' טמאין צמת כלים צמת ואדם צללים טמאים טומאת ז' וכו' ושמיא כסיפא דצרייתא חשיב נמי להני חומרי דטמא מת מבוועל נדה: **שמימא משכב ומושב בטומאה קלה**. כלן חור בו רש"י ממנה פירש בפרק אלו דברים בפסחים (דף טז): אהא דקאמר התם ארבעה ז' חמור ממורע שכן עושה משכב ומושב וכו' משמע דמורע אינו עושה משכב ומושב והקשה מדאמר צורת כהנים וגי' את כל שערו פרט לצית הסתרים ודין הוא נאמר תגלחת זימי ספרו ונאמר תגלחת זימי גמרו מה תגלחת האמורה זימי ספרו פרט לצית הסתרים אף תגלחת האמורה זימי גמרו פרט לצית הסתרים ומקשה אם הקל זימי ספרו שאין מטמא ומושב ואין מטמא זימה נקל זימי גמרו שטמא משכב ומושב כו' ומירץ רש"י וגם ר"ת דהיא דאלו דברים דמשמע דז עושה משכב ומושב ולא מורע היינו לטמא אדם ובגדים והיא דת"כ מיירי לטומאה קלה לטמא אובלין ומשקין דלתי בקו' כדאיתא צריס פרק דס הנדה (מה דף טז): ומה ז' שאין מטמא זימה עושה משכב ומושב אכן המנוגעת ומורע שטמאים זימה אינו דין שיעשו משכב ומושב וממיעוטא דהז' ולא אכן המנוגעת ממעט התם מטומאה חמורה והכי נמי נמעט מורע גופיה מההוא קרא מטומאה חמורה וכלן פירש"י עושה משכב ומושב ולא כשאר משכב ומושב שטמא אדם וכלים כגון חזב והמורע וכו' וההוא דאלו דברים מוקי לה בצמורע זימי ספרו וכדמשמע בת"כ שאין עושה משכב ומושב ועוד האריכו צו התוס' באלו דברים (דף טז): וכלן לא שייך ולי הוקשה על מה שפי' התוס' דמורע ואכן המנוגעת אמו בקו' מוז לטומאה קלה והיי' אמו האיכא למיפרך מה לז' שעושה משכב ומושב לטומאה חמורה תאמר דהני ומיהו הא לא קשה דאיכא למימר בועל נדה יוכיח מיהו אכתי איכא למיפרך מה להז' שהוה שבהן שטמא כלי חרס בהיסט דאין בועל נדה מטמא כלי חרס בהיסט כמו שהוכיח שם ר"י מדאמר פרק צנות כותים (מה דף טז). מה היא מטמאה כלי חרס אף הוא מטמא כלי חרס ומדנקט כלי חרס שאין מטמא מגבו ש"מ בהיסט קאמר אלא נ"ל דטומאה חמורה נמעטיה מהז' וטומאה קלה מטמא בהיקשא דהז' את ז' לזכר ולנקבה ודרשינן בפרק צנות כותים (שם דף טז): לזכר לרבות מורע למיעוטו וכו' ואיתקש מורע לז' גמור ומן הדין הוה לן למימר דאיתקש לז' אפילו לטומאה חמורה אלא דתתא מיעוטא דהז' ומעטיה ונוקי מיעוטא לטומאה חמורה והיקשא לטומאה קלה: **אמר רב תחליפא משמיה דרבא וזאת אומרת שומאה הותרה היא בציבור**. תימא דצוחים ר"פ כל הפסולים (דף טז). קאמר מכלל דמרייהו סבירא להו פ"י אצ"י ורבא טומאה דחיה היא ז' ציבור ומירץ ר"י דהא דקאמר רבא הכא טומאה היתר היא זאת אומרת וליה לא ס"ל דס"ל ז' (כרז דאמר בצמון טומאה דחיה היא ול"ז דאין אנו צריכין לומר דלא ס"ל כסתם ממניתיין אלא היא דהתם לענין פסח איירי דקאי אמאי דקאמר עולא זימה צריכה ופריך ליה ממורע שחל שמיני שלו להיות צערב הפסח וראה קרי אע"פ שאין טבול יום אחר נכנס זה נכנס מוטב יבא עשה שיש צו כרת וידחה עשה שאין צו כרת ואי אמרת זימה צריכה במקצת שמה זימה אידי ואידי עשה שיש צו כרת הוא א"ל מטונך הואיל והותר לזרעו הותר לקריי אמר רב יוסף ש"מ דקסבר עולא רובן זיני ונעשו טמאי מתים הואיל והותרו לטומאתן הותרו לזיבתן א"ל אצ"י מי דמי טומאה אישתראי זימה לא אישתראי וכו' דילמא הכי קאמר מר רובן טמאי מתים וכו' ואכתי לא דמי מורע היתירא הוא טומאה דחיה היא להא אידחאי להא לא אידחאי א"ל רבא ארבעה איפכא מסתברא וכו' וכיון דהתם לענין פסח איירי איכא למימר נהי דפסח כיון דלתי בצמורע חשיב קרבן ציבור ז' ודחה את השבת ואת הטומאה מ"מ כיון דלאו כל ישראל מייתו חד פסח בשותפות מהדרין אטוהרין אפילו למ"ד טומאה היתר היא בקרבן ציבור גמור הבא בשותפות וכן משמע לקמן בצמון (דף טז). דלילו של אהרן אע"ג דזימנא קביעא ליה דמי את השבת ואת הטומאה קרבן ציבור מכל מקום כיון דקרבן יחיד הוא מהדרין אטוהרין לכולי עלמא לא כ"ש דתיחא טפי הא דלאצטריך למידק התם מכלל דמרייהו סבירא להו טומאה דחיה דמאי נפקא מינה צההוא דיקוה אלא משום דרבא סבירא ליה הכא טומאה היתר היא איצטריך למידק התם דאפילו הכי מודה הוא בפסח וס"מ דשנייה דשניין הכא ציומא בצמון איליים בזילוי של אהרן דאפילו למ"ד היתר הוא בקרבן יחיד כמו אילו של אהרן ופסח אע"ג דזימנא קביע להו ודחו שבת וטומאה מודה הוא דמהדרין אטוהר: פריס

א) לקמן פה. שבת קבא.
ב) פסחים י:ז. ג) לקמן ז:
מו: פסחים ע. עט. פ.
זכום לג. א) ז"ל הנוגע,
ד) ז"ל כרז שבת,
ה) לקמן דף טז.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה דמור' טו'
ולאו היתר גמור הוא וכל
טו':

גליון הש"ס

תוס' ד"ה שפמא וכו'
והר"ד משה מפונטיווי
פ"י עין גריס פ"א מ"ג
דגלס:

מוסף רש"י

הזב והזבה כו'. כתיבא
זו אכל יוה"כ שטיה
במספתא דיומא (שבת
קבא). טבילתן ביום
משאלר המורח ביום
שטיה שלהם. וטעמא
בפ"ב דמגילה (ז). מקרא
דכוס השביעי. מקלת
שביעי ספירה. ואם חל
שביעי שלהם ביוה"כ
טובין דכרן לאכול
המונה לערב (שבת טו).
נדה ויולדת טבילה
בבילה. טובלות דכרן
דכל ביה"כ אם חל שביעי
שלה בערב יום הכפורים,
שאינה יכולה לטבול ביום
ז'. דכתיב בה תהיה
בגמיה. צהייתה תהא כל
ז'. דחוריה היא
בציבור. אע"ג דאשכרה
תחמא למיני בטומאה,
לא היתר גמור הוא, אלא
הכי דלא משתכחי טוהרין
(פסחים ע). כקושי הותרה
דכל כמה דאפשר לאהדורי
אטוהרין או אטומאה קלה
מדיין (שם עט. ועט. ועט.)
לקמן (טו). כלומר כקושי
דמית אלא דמיו בעלמא
על ידי גשלות שון. שאין
מלאה, ולא היתר גמור
(בבחי טז).